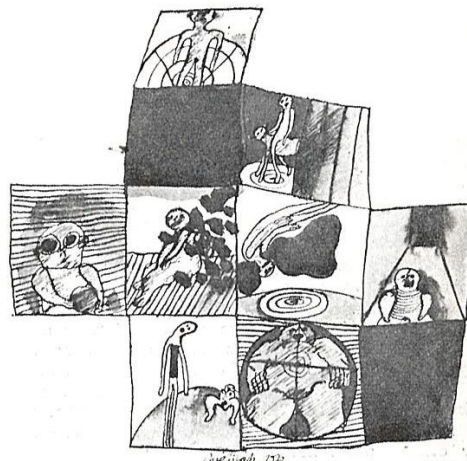
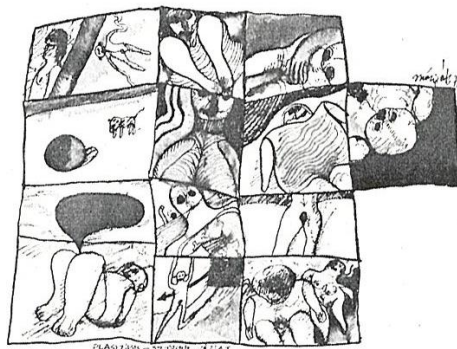

zrake, dematerijalizirajući osnovnu formu objekata i prelazeći u pojedinim slučajevima u prostorne raspone širih ambijentalnih dimenzija. Nasuprot tome, sastav svoje sledeće izložbe, održane u istoj galeriji maja 1971, Srncac je koncentrirao oko dve osnovne teme: jedno je bio motiv rotiranja osvetljene prozirne kocke od plexiglasa, smeštene ispred zrcalnog fona na kojemu su se te kocke umnožavale u jednoj iluzioniranoj prostornoj projekciji, a drugo je bio motiv lako savitljivih pokretnih žica, osvetljenih iz postolja i takođe postavljenih ispred visokopoliranog konkavnog zida, koji ovom prilikom služi kao ekran na kome se uzajamno prepliću vizuelne situacije stvarene kretanjem realnih materijalnih elemenata i njihovim istovremenim refleksom na površini hromiranih metalnih folija. I najzad, kao posebno i svakako najkvalitetnije rešenje unutar dosadašnjeg Srncacovog rada, dolazi nova varijanta luminoplastike (1971): na dve aluminijske rešetkaste konstrukcije, postavljene u labilnom položaju i pomoću elektromotora pokrenute u konstantnom ritmu njihanja, projicira se odmereni i ujednačeni zrak svetla, koji zahvaljujući stalnim interferencijama vertikalnih i dijagonalnih položaja šipki stvara čitavo snopovlje najfinijih linearnih oscilacija dobijenih čistim medijem svetlosti.

Srncacovi luminokinetički projekti imaju status konkretnih događaja: to nisu plastičke celine date u jednom konačnom i fiksnom stanju, to su mehanizmi koji svojim delovanjem omogućavaju preoblikovanje realnih fenomena pokreta i svetlosti u rezultate određenog estetičkog učinka. Kategorije pokreta i svetlosti nemaju, dakle, u Srncacovom delu nikakvo vanplastičko i metafizičko značenje: one su, naprotiv, mediji jedne nove oblikovne volje, mediji koje je otkrilo i čiju je legitimnost potvrdilo dominantno prisustvo naučnog i tehničkog duha u mnogim temeljnim funkcijama naše civilizacije. No, mada se koristi tim savremenim sredstvima, Srncacovi postupci veoma su udaljeni od jednosmjernih prenošenja postojećih tehničkih otkrića na autonomno područje umetnosti: njegov rad svodi se u osnovi na intuitivno savladavanje niza plastičkih mogućnosti koje nude ti novi oblikovni mediji, ostajući ipak u krajnjoj konsekvenciji u domenu jednog klasično shvaćenog pojma umetnosti. Poređen sa ostalom dvojicom nekadašnjih inicijatora grupe EXAT-51, Srncac pokazuje jednu specifičnu radnu orijentaciju: za razliku od Picelja, koji je usmeren ka strogoj metodologiji formuliranja egzaktnih strukturalnih celina, i za razliku od Richtera, koji fenomen sistemske plastike povezuje sa svojom hipotezom vizionarne arhitekture i urbanizma, Srncac ostaje od samog početka privržen izravnom empirijskom pristupu oblikovnim zadacima oslobođenim svake spekulativne i teorijske pozadine. Umesto insistiranja na konvergenciji naučnih i umetničkih principa, na čemu se zasnivala jedna od bitnih ideoloških pretpostavki pokreta Novih tendencija, Srncac se približava jednom neposrednijem shvatanju umetnosti kao specifičnog oblika igre, igre kojoj se podjednako predaje sâm autor, gradeći svoje objekte, i gledalac, komunicirajući sa ovim delima žive, raznovrsne i lako prihvatljive vizuelne sadržine. I upravo zahvaljujući toj jednostavnoj mogućnosti njihove komunikativnosti, ovi projekti poseduju, pri idealnom stanju stvari, perspektivu jedne šire socijalizacije: oni, po samoj prirodi svoje konstitucije, mogu biti bez teškoća prilagođeni savremenim arhitektonskim ambijentima (kao što je to već slučaj sa *Luminoplastikom 2* iz 1969, izvedenoj u hotelu Girandella u Rapcu), a povećani do odgovarajućih dimenzija mogli bi ujedno naći mesta i u novim urbanističkim celinama u kojima bi, sledeći primer Schöffferovog kibernetičkog tornja u Liegeu, delovali kao jedan od aktivnih i toliko potrebnih plastičkih punktova unutar inače monotoni i nereguliranih prostornih koordinata danas dominantnog veštačkog pejzaža.

MIROSLAV EGERIĆ

POSLANICE BEOGRADSKIM KORINĆANIMA

ALEKU VUKADINOVIĆU

*I sad kuća sjaji od čudnoga gosta,
U mome domu, prijatelju stari,
U duši od Tvojih stihova što osta. —
Prah srebrn od leta i običnih stvari!*

*Dok gost tiho diše, postelja se zari,
Pluća mu rastu, al' čelo mu blista,
Pauk stvara mreže, al' uz muka trista,
Ne može ništa san da mu pokvari!*

*Brinem za Tebe, gde si, kuda snuješ,
Da li se vrlinom ili varkom truješ?
Imaš li stana, i nisi li pao
Do tle da bi za stan san i dušu dao!*

*Gost i dalje sanja... A meni se čini,
Da utvare gledam u malenom vrtu,
Sa puškama dugim u zlatastoj tmini,
Žele da preseku dugu tanku krtu...*

BRANI PETROVIĆU

*»Gospod Ti je dao svetu iskru, kresni!
Majušnosti svoje neka budu svesni!«
Svi cvrčci i popci, žohari, reptili,
Što sanjaju sneno, na zlatu i svili!*

*Ostavi tugu, strepnju i teskobu,
I kreni smelo s Bežanijske Kose,
Povrati Veru terazijskom Jobu,
Dok Te oči služe i dok noge nose!*

*Vremenu pozdrav! Oku tvom su meta,
cilindri i slavlja sred sumorne vreve!
Ti nisi mežimac silnih ovog sveta,
Udri gromom posred pozlaćene pleve!*

*Ti znaš dobro vrednost naših suterena,
Vreme kad se grabi i kad ludost cveta!
Veličinu malih, niskost suverena,
Strašnu mudrost zime i opojnost leta.*

*Zategni žice na gvozdenoj liri,
Nek vreme huji i nek strogost blista!
Nek drugi slove kako lipa miri!
Ti si za muke raspetoga Hrista!*

VITU MARKOVIĆU

*Pesniče, kako zvezdu našu skriše,
Kako se anđeli u svom kutu sviše?
Pod kojim žbunom danas oganj seva,
Na kojoj strani sunce nam izgreva?*

*Nema Te, Vito, što Te više ima.
I u Tvom duhu, ptica jedna spava,
Što više krešeš, sve je više dima.
Ne gori luča, a još manje trava!*

* * *

*Oprosti, Stari, za nezgrapne rime,
Nije to Ono, što sam hteo reći:
Čovek je onaj koji ima ime,
Ali je uvek od imena veći.*

*Seti se, zato, starih obećanja,
Ljubavi ka postu, tišini i sjaju,
I neka čari nebni osećanja
Nov jezik Tvome Čistilištu daju.*